

सिकिस्त बिरामीको किनबेच

राजधानीका ठूला अस्पतालहरूले एम्बुलेन्स चालकलाई कमिशन दिएर सिकिस्त बिरामी खरीद गर्छन्, कसरी ?

■ प्रमोद आचार्य, खोज पत्रकारिता केन्द्र

एम्बुलेन्स चालकसँग मिलेर अस्पतालहरू सिकिस्त बिरामी किनिरहेका हुन्छन् भन्ने सुन्दा तपाईंलाई आश्चर्य लाग्ला। सामान्यतः विश्वास गर्न पनि सकिन्न कि रोगसँग संघर्ष गरिरहेको बिरामीले उपचार अघि किनबेचबाट गुज्रनुपर्छ। तर, जतिसुकै अविश्वसनीय लागे पनि काठमाडौंका अस्पतालहरूका लागि यो सामान्य चलन भइसकेको छ। यो कारोबारमा राजधानीका नामी अस्पतालहरू संलग्न छन्।

यसअघि पनि अस्पताल र एम्बुलेन्स चालकबीच बिरामी किनबेच भएका दृष्टान्त सार्वजनिक भएका थिए। खोज पत्रकारिता केन्द्र ले नौ डेढ वर्षअघि पहिलो पटक यस्तो धन्डालाई सार्वजनिक गरेको थियो। अहिले के भइरहेको होला भनेर हामीले बुझ्न खोज्यौं। त्यसक्रममा सबभन्दा पहिले एम्बुलेन्स चालकहरूसँग कुरा गर्यौं,

जसबाट राजधानीमा यो अनैतिक काम नरोकिएको बरु अरु खुल्लमखुला कारोबारमा बदलिएको थाहा भयो। त्यसपछि हामीले राजधानीका नाम चलेका अस्पतालहरूमा एम्बुलेन्स चालक वनेर सम्पर्क गर्दा सबैले हाकाहाकी दर-भाउ बताए। ब्लू क्रस अस्पतालका सन्दिप भनिने व्यक्तिले स्वागत गर्दै भने, “कमिशन नदिने कुरै छैन, जमाना त्यसैको छ आउनुस् बिरामी लिएर।”

हाम्रो अनुसन्धानले के देखायो भने, एम्बुलेन्स चालकहरूले तुरुन्त विशेष उपचार चाहिने गम्भीर बिरामी भेटेपछि राजधानीका अस्पतालहरूमा फोन गरेर मोलतोल गर्छन्। बढी बिल उठाउन सकिने र लामो समय उपचार चाहिने बिरामी अस्पताल व्यवस्थापकहरूको प्राथमिकतामा पर्छन्। त्यस्ता बिरामी ल्याउने एम्बुलेन्स चालकले स्वाभाविक रूपमा बढी रेट पाउँछन्। यसरी आफू किनबेचमा

परेको सुईको न मृत्युसँग लडिरहेको बिरामीले पाउँछन् न त परिवार र अरूले नै।

यो काम यति सहजै भइरहेको छ, मानौं यो वैधानिक हो। अस्पताल व्यवस्थापन हाकाहाकी संलग्न यो कारोबारको खुला बजार र नाफा-घाटा छ। कारोबारीहरूले सरकार वा नियमनकारी निकाय पनि छ भन्ने हेक्का राख्नुपरेको छैन। कारोबारीहरूप्रति स्वास्थ्य मन्त्रालय, नेपाल मेडिकल काउन्सिल जस्ता जनस्वास्थ्य क्षेत्रका आधिकारिक निकायहरू मात्रै होइन, कालोबजारी र दलालीलाई कारवाही गर्ने नेपाल प्रहरी र एम्बुलेन्स सञ्चालन अनुमति दिने जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू समेत मौन देखिन्छन्।

फस्टाउँदो धन्दा

बिरामी जति सिकिस्त उति बढी भाउ लाग्ने

यो धन्दा कसरी फस्टाइरहेको छ ? एक जना एम्बुलेन्स चालकको भनाइले स्थिति स्पष्ट गर्छ। उनका अनुसार, धेरैले फोनमै कमिशनको कुरा मिलाउँछन्। अलिक होशियारी अपनाउने अस्पतालहरूले चालकलाई भेटेर मात्र कुरा गर्छन्। “केही अस्पतालले विरामी मिलाउने एजेन्ट नै राखेका छन्”, ती चालक भन्छन्, “धेरैमा कर्मचारी र डाक्टरहरूले नै कुरा मिलाउँछन्।”

यस्ता अस्पताल व्यवस्थापक, एजेन्ट, कर्मचारी र डाक्टरहरू उपत्यका बाहिरबाट विरामी वोकेर ल्याउने एम्बुलेन्स चालकहरूको फिराकमा हुन्छन्। विरामी ल्याइदिने चालकहरूलाई दुई तरीकाबाट पैसा दिने गरेको देखिन्छ- विरामी ल्याए बापत आफ्नो दरभाउ अनुसार निश्चित रूपैयाँ दिने र विरामीको उपचारमा अस्पतालमा उठेको बिलका आधारमा निश्चित कमिशन दिने। जस्तो, कलकीस्थित सिटी सेन्टर अस्पतालको मार्केटिङ हेर्ने बताउने शंकर लामाले चितवनका एम्बुलेन्स चालक बनेका हामीलाई फोनमा ‘दाजुभाइ जस्तो भनेर’ फकाउँदै भने, “विरामी ल्याउनुस १५ हजार दिन्छु।” त्यस्तै, वयोधा अस्पतालका बसन्त खड्काले भने, “बिल अनुसार मिलाएर दिन्छु नि, हुन् !”

राजधानीको नामीमध्येको एक नर्भिक अस्पताल पनि यस्तो धन्दा गर्दोरहेछ। नर्भिकका डेपुटी जनरल म्यानेजर (डीजीएम) हनुमान गोल्छाले टेलिफोन कुराकानीमा कमिशनको अड्डा लामो गलफत्ती गरे। उनले ‘विरामी ल्याउनुस, मिलाएर दिउँला’ भने, पटक-पटक। पहिला कारोबार नगरेको एम्बुलेन्स चालक भएकोले हुनसक्छ, अन्तमा भने, “८ हजार त दिन मिल्दैन होला, म ६ हजारसम्म गर्दिन्छु।”

अनुसन्धानका क्रममा यस्ता अस्पताल पनि भेटिए, जो सिकिस्त विरामी किनबेचमाथि आईसीयूको व्यापार पनि चलाउँदा रहेछन्। एम्बुलेन्स चालकलाई प्रति विरामी रु.५ हजार दिने त्रिपुरेश्वरको ब्लू क्रस अस्पतालले भेन्टिलेटर चलाउन पनि विरामी खरीद गर्ने गरेको रहेछ। त्यस अस्पतालका आफूलाई सन्दिप नामले चिनाउने व्यक्तिले एम्बुलेन्स चालक बनेर फोन गरेका हामीसँग पटक-पटक जान्न खोजे-विरामीलाई आईसीयू चाहिन्छ कि, चाहिँदैन? भेन्टिलेटरमा राख्नुपर्ने कि नपर्ने? अन्त्यमा उनले भने, “ल्याउनुस मिलाएर दिन्छु।”

अर्को संवेदनशील पक्ष, विरामी खरीद गर्ने मामिलामा अस्पताललाई डाक्टरहरूले नै साथ दिँदारहेछन्। कस्तो विरामी हो, अस्पतालमा कति दिन बस्छ ? यसरी बस्दा कतिसम्म बिल उठ्न सक्छ भनेर डाक्टरको सल्लाह अनुसार नै अस्पतालले एम्बुलेन्स चालकसँग सौदाबाजी गर्दोरहेछ। अन्तर्राष्ट्रिय मैत्री बाल अस्पतालका डाक्टर बताउने व्यक्तिले एम्बुलेन्स चालकलाई पैसा लिने तरीका सिकाउँदै भनेका छन्, “बाबु! क्यास काउन्टरमा गएर डाइभर दाइ

‘कमिशन लिन्छौं’

एम्बुलेन्स चालक आलोक थापाले विरामी पुर्‍याइदिँदापत अस्पतालबाट कमिशन लिने गरेको लुकाएनन्। उनले विरामी ल्याइदिने भनेर काठमाडौंको स्टार, सिटी सेन्टर, मेघा, वयोधा र अन्तर्राष्ट्रिय मैत्री बाल, शिवज्योति लगायतका अस्पतालबाट फोन आइराख्ने कुरा पनि खुलाए। “मेघा अस्पतालबाट त विरामी ल्याउनुस भनेर दिनदिनै फोन गर्छन्”, थापा भन्छन्, “फोनमा पाँचदेखि पन्ध्र हजारसम्म दिन्छौं भन्दै फकाउँछन्, तर कुनैले पाँच हजारसम्म त कुनैले तीन/चार हजार दिन्छन्।”

भन्नु न, उसले कुरा बुझिहाल्छ।”

डाक्टरहरूले पाउने पारिश्रमिकमा विरामीको उपचार खर्चको अड्डे पनि महत्त्व राख्ने यो अनुसन्धानबाट देखिन्छ। अरू अस्पतालका कर्मचारीसँगको कुराकानीबाट यो स्पष्ट हुन्छ। जस्तो, वयोधा अस्पतालका कर्मचारी बसन्त खड्काले एम्बुलेन्स चालकसँग कुरा गर्दा पटक-पटक ‘डाक्टरलाई पनि दिनुपर्छ, त्यसपछि तपाईंलाई मिलाउँला’ भने।

टेलिफोन संवाद पृष्ठ २२-२५

नचिनेको चालकसँग टेलिफोनमा कमिशनको कुरा गर्नु जोखिमपूर्ण ठान्ने केही अस्पतालका कर्मचारीले भेटेरै कुरा गर्ने बताए। हामीले कुरा गरेको चितवनका एक जना एम्बुलेन्स चालकले बल्बुस्थित शिवज्योति अस्पतालले एउटा विरामी ल्याइदिँदापत पाँच हजार रूपैयाँ दिने बताए। तर, हामीले टेलिफोन सम्पर्क गर्दा अस्पतालका कर्मचारी केशव तिमिल्सिनाले भने, “यही आउनुस, फोनमा भन्न मिल्दैन।”

त्यस्तै, जावलाखेलको अल्का अस्पतालले विरामीबाट हुने खर्चको अवस्था हेरी एम्बुलेन्स चालकलाई कमिशन दिन्छ। त्यो अंकवारे हामीले टेलिफोनमा सोधेपछि अस्पतालका सञ्चालकमध्येका एक कुमार थापाले ‘त्यस्ता कुरा बाहिर भन्ने होइन नि !’ भन्दै सचेत गराए। कमिशन रकमवारे दोहोर्‍याएर सोध्दा थापाले भने, “यति नै भन्ने हुँदैन, यहाँ आएर मलाई फोन गर्नु।”

कुनै बेला विरामी ल्याइदिने एम्बुलेन्स चालकलाई ‘बम्पर उपहार’ मा मोटरसाइकल दिने सुन्धारको लाइफ केयर अस्पताल अहिले नयाँ व्यवस्थापनको हातमा छ। नाकाबन्दीका कारण भन्दै अस्पतालको आईसीयू बन्द गरिएको छ। रिसेप्सनमा टेलिफोन उठाउने सुनयना नामकी महिलाले चालक कमिशनबारे केही थाहा नभएको बताइन्।

धेरै बिलमा बढी कमिशन

बल्बुस्थित वयोधा अस्पतालले विरामीको बिल अनुसार एम्बुलेन्स चालकलाई कमिशन दिने नीति लिएको रहेछ। आईसीयूको विरामी ल्याएमा चालकले अस्पतालमा रहँदा विरामीले गरेको खर्चको १० प्रतिशतसम्म कमिशन पाउने रहेछ। कति प्रतिशतसम्म कमिशन दिनुहुन्छ भन्ने हाम्रो मागमा वागेनिङ्ग गर्दै अस्पतालका अन्तरंग सेवा (आईपीडी) इन्चार्ज बसन्त खड्काले आश्वस्त पाउँ भने, “विरामीको बिल दुई लाख आएमा डाक्टरको कटाएर रु.१५/२० हजारसम्म दिन सकिन्छ।”

ललितपुर महालक्ष्मीस्थानस्थित गणेशमानसिंह अस्पतालले एउटा विरामी ल्याएदापत कम्तीमा तीन हजार कमिशन दिने गरेको रहेछ। विरामीको खर्च धेरै भए अस्पतालले विरामी डिस्चार्ज भइसकेपछि पनि चालकलाई बिल अनुसार कमिशन थपिदिने गर्दोरहेछ। अस्पतालका कर्मचारी गोविन्द घिमिरेले हामीलाई फोनमा भने, “पहिले विरामी लिएर आउनुस, डाक्टरसँग कुरा गरेर मिलाउँला।”

त्यस्तै, बालाजुको जनमैत्री अस्पतालले आईसीयूमा एउटा विरामी ल्याइदिँदापत चालकलाई तत्कालै कम्तीमा तीन हजार कमिशन दिने गरेको छ, त्यसपछि विरामीले

गर्ने खर्च अनुसार कमिशन। अस्पतालका अकाउन्टेन्ट फत्तेबहादुर चौधरीले हामीलाई टेलिफोनमा भने, “विरामी ल्याउनु, भोलिपल्ट मलाई भेट्नु।”

बुद्धनगरस्थित ह्याम्स अस्पतालले पनि विरामी ल्याइदिने एम्बुलेन्स चालकलाई कमिशन दिन्छ। अस्पतालका ओपीडी इन्चार्ज कुमार घिमिरेले हामीलाई टेलिफोनमा रेट बताउँदै ‘लोकल डाइभरलाई ६००, बाहिरबाट ल्याउनेलाई रु.१ हजारसम्म दिन्छौं’ भने। आईसीयूमा बस्ने विरामी ल्याइदिने चालकको फरक रेट रहेछ। घिमिरेले टेलिफोनमा भने, “ठीकै छ, विरामी कति बस्छ त्यही अनुसार गरौला।”

अस्पताल सञ्चालकहरूको संस्था ‘एसोसिएसन अफ प्राइभेट मेडिकल एण्ड डेन्टल कलेज अफ नेपाल’ का कोषाध्यक्ष डा. राजेशकिशोर श्रेष्ठ भन्छन्, “यो अनैतिक काम हो। यस्तो काम गरेको भए सम्बन्धित अस्पताल व्यवस्थापन जिम्मेवार हुन्छ।” नेपाल मेडिकल काउन्सिलका अध्यक्ष डा. धर्मकान्त बाँस्कोटा चाहिँ अस्पताल व्यवस्थापनको अनुचित कामबारे काउन्सिलले नहर्ने तर चिकित्सकहरू यस्तो काममा संलग्न भएको पाइए स्पष्टीकरण लिने बताउँछन्।

(आवरणमा प्रयोग तस्वीर विरामी किनबेच घटनासँग सम्बन्धित होइन।) तस्वीर: बिक्रम राई

सिटी सेन्टर अस्पताल, कलंकी

शंकर लामा: हेलो ।

पत्रकार: हजुर ।

शंकर: अँ, सर । बिरामी लिएर आउन लाग्नुभएको हो ?

पत्रकार: हजुर ।

शंकर: लिएर आउनुस् । म यही हुन्छु ।

पत्रकार: हजुर को बोल्नुभएको होला ?

शंकर: म शंकर लामा हो । मार्केटिङ्ग हेर्छु मैले । हजुर

आउनुस् । चिन्तै नगर्नुस् ।

पत्रकार: कति जति हुन्छ सर ?

शंकर: हजुरको के छ ?

पत्रकार: म त सधै ल्याइराख्ने

मान्छे हो । बिरामी धेरै नै

समय बस्छ जस्तो छ ।

शंकर: तपाईंहरूले लिने रेट

भनेको दश हो क्यारे । हुन्छ ।

त्यही गर्दिउँला नि !

पत्रकार: अलि मिलाएर गर्नु

न । आजकल बिरामी नै

छैन ।

शंकर: हुन्छ । तपाईं भन्नु न

त कति गरौं ।

पत्रकार: थप्दिनु न अलिअलि ।

शंकर: भन्नुस् न । खुरुक्क भने भइहाल्यो नि दाजुभाइ जस्तो हो मलाई भन्दा के फरक पर्छ र ?

पत्रकार: तैपनि सरले मिलाइदिए राम्रो नि !

शंकर: हुन्छ नि! त्योभन्दा माथि मैले हजुरलाई मिलाएर दिन्छु ।

पत्रकार: मिलाएर कति दिनुहुन्छ भन्नु न त ।

शंकर: १२ ।

पत्रकार: १५ मिलाइदिनु न त ।

शंकर: हुन्छ सर हुन्छ ।

नर्गिक अस्पताल, थापाथली

पत्रकार: हेलो ।

हनुमान गोल्छा: हेलो ।

पत्रकार: हनुमान सर बोल्नुभा'को हो ?

गोल्छा: हजुर बोल्दैछु ।

पत्रकार: सर अघि मैले त्यहाँ फोन गरेको थिएँ दाइलाई तल ।

गोल्छा: कहाँ हजुर, को बोल्नुभएको होला ।

पत्रकार: म चितवनबाट बिरामी लिएर आउन लागेको भनेको थिएँ नि अघि ।

गोल्छा: हजुर हजुर ।

पत्रकार: त्यहाँ लिएर आउन लागेको, तल फोन गरेर के के हुन्छ हामीलाई भनेको, माथि हनुमान सरसँग कुरा गर्न भन्नुभयो ।

गोल्छा: के चाहियो भन्नु न ।

पत्रकार: बिरामी लिएर आउँछु खर्च मिलाइदिनु पन्यो ।

गोल्छा: के कति मिलाइदिनु पन्यो भनिराख्नुस् । म भनिराख्छु त्यहाँ ।

पत्रकार: अँ, अब, आईसीयूमा बस्छ क्यारे बिरामी लामै समय ।

गोल्छा: हुन्छ हजुर आउनुस् न राति, अनि कुरा मिलाइदिउँला ।

पत्रकार: कति जति दिनुहुन्छ सर ?

गोल्छा: आउनुस् न पहिला ।

पत्रकार: अस्ति नै आएको वेलामा नि एउटा भनेर अर्कै दिनुभो ।

गोल्छा: मैले त आजसम्म कसैलाई पैसा दिएको छैन ।

पत्रकार: अंकित सरले भनेभन्दा कम दिनुभयो नि त !

गोल्छा: कति भन्या कति दिएको भन्नु त !

पत्रकार: मलाई चार हजार भन्दा दिनु भएन ।

गोल्छा: कति खोज्नुभा तपाईंले ।

पत्रकार: मैले आठहजार भनेको थिएँ त्यतिखेर, चार भन्दा दिनु भएन ।

गोल्छा: हैन, आठहजार त दिन मिल्दैन होला हैन । तपाईंलाई म ६ हजारसम्म गर्दिन्छु ।

पत्रकार: अलि मिलाउनु न दाइ । अब कहिलेकाही मात्र बिरामी हुन्छ ।

गोल्छा: तपाईं ल्याउँदै गर्नु न । अरु वेला फेरि मिलाउँदै गरौंला नि !

पत्रकार: त्यहाँ हजुरलाई भेटौं आएर ?

गोल्छा: पेसेन्टलाई भर्ना गराएपछि मलाई फोन आइहाल्छ अनि म काउन्टरमा भनिदिन्छु ।

पत्रकार: ए, ल ।

जनमैत्री अस्पताल, बालाजु

फतेबहादुर चौधरी: हेलो ।

पत्रकार: चौधरी सर ।

चौधरी: हजुर ।

पत्रकार: अघि कुरा गरेको दिदीले त जम्मा

तीन हजार मात्र भन्नुहुन्छ त ।

चौधरी: ए हो, मैले त्यही भनेको हो

सर ।

पत्रकार: अलि मिलाएर गर्दिनु न त । लामो समय बस्छ के बिरामी आईसीयूमा ।

चौधरी: कहाँदेखि हो ?

पत्रकार: चितवनदेखि ।

चौधरी: ल, ल्याउनुस् न मिलाएर दिउँला ।

पत्रकार: जम्मा तीन हजार त । के गरी खर्च धान्ने हो ?

चौधरी: लामो समय बस्छ भने त । कुनै आईसीयू भनेर ल्याइन्छ अनि रिफर हुन्छ ।

पत्रकार: रिफर हुन्न । त्यही बस्छ । लामै समय बस्छ सर ।

चौधरी: ल्याउनु न मिलाउँछु । अनि भोलिपल्ट बिहान भेट्नु मलाई ।

पत्रकार: कति दिने भन्नु न त ।

चौधरी: म मिलाएर दिन्छु सर ।

पत्रकार: जम्मा तीन भन्नुहुन्छ अनि कहाँ चित्त बुझ्छ त नि !

चौधरी: म अलिकति थपेर दिन्छु ।

पत्रकार: कति थप्नुहुन्छ ?

चौधरी: एक दुई हजार ।

पत्रकार: सात आठ हजार गर्नु न त ।

चौधरी: पाँच दिन्छु म ।

पत्रकार: ६ गर्नु न ।

चौधरी: कसैलाई पनि दिएको छैन के ३/४ भन्दा । नेपालगन्जबाट पनि ल्या'छ कति वटा ।

पत्रकार: यो लामो समय बस्ने बिरामी हो नि त ।

चौधरी: ल्याउनुस् न त, त्यसपछि कुरा गरौंला ।

पत्रकार: ल ल ६ भन्दा तल नगर्नु है त ।

चौधरी: ल । ल्याउनुस् । अनि मलाई भोलि बिहानै भेट्नुस् है ।

पत्रकार: ल ल, कहाँ भेटौं ।

चौधरी: एकाउन्टरमा, एकाउन्टेन्ट हो म ।

पत्रकार: ए, ल ।

ब्लू क्रस अस्पताल, त्रिपुरेश्वर

सन्दिप: हेलो ।

पत्रकार: सन्दिप दाइ । अधि हस्पिटलमा फोन गरेको थिएँ । श्रीदाइलाई भेटिनँ । उहाँलाई भन्दा तपाईंलाई फोन गर्न भन्नुभयो । मैले बिरामी लिएर आउन लागेको ।

सन्दिप: कहाँबाट ?

पत्रकार: चितवनबाट हो ।

सन्दिप: ए हजुर हजुर भन्नुस् न भन्नुस् ।

पत्रकार: पेटको बिरामी हो । त्यहाँ आईसीयूमा लिएर आउनुपर्ने ।

सन्दिप: ल्याउनुस् न । हजुर को बोल्नुभएको हो र ?

पत्रकार: म त ड्राइभर हो ।

सन्दिप: ए ! फोन गर्नुभयो, राम्रो गर्नुभयो । मै हो सम्बन्धित । ल ल, ल्याउनु न ल्याउनु ।

पत्रकार: अलिअलि कुरा हुन पन्यो नि !

सन्दिप: त्यो त भैहाल्छ नि ! नहुने चान्स छ र ! अहिले त्यसैको जमाना छ । (हँस्दै) आउनु न ।

पत्रकार: मिलाउन पन्यो नि, कति के हो ?

सन्दिप: के केस हो ?

पत्रकार: पेट सम्बन्धी हो । बिरामी लामै समय बस्ने जस्तो छ हेर्दाखेरी ।

सन्दिप: ल । मिलाएर गरौला । जसरी हुन्छ गरौला । आउनुस् ।

पत्रकार: कतिसम्म दिने हो ।

सन्दिप: अरुले भन्दा कम दिन्न । राम्रै दिन्छु ।

पत्रकार: पहिले ल्याउँदा घात गर्नुभयो एक-दुईपटक ।

सन्दिप: यसरी सम्पर्क भए पो थाहा हुन्छ त । मेरो नम्बर राखिराख्नु ।

पत्रकार: सधै ल्याउने गरेकै हो । कति दिने कुरा गर्नु न ?

सन्दिप: ल्याउनु । मलाई सम्पर्क गर्नु म मिलाउँछु । आइन्दा त्यस्तो हुँदैन ।

पत्रकार: हतेरी सर भन्नु न कति दिने ।

सन्दिप: आईसीयूमा राख्ने हैन ?

पत्रकार: हो ।

सन्दिप: ल्याउनुस् ल । मज्जाले दिन्छु । भेन्टिलेटर चाहिन्छ, कि चाहिँदैन ?

पत्रकार: त्यो थाहा भएन ।

सन्दिप: ल्याउनुस् हैन । हेर्छौं के कस्तो छ । त्यही अनुसार तपाईंले पाउनुहुन्छ । पाँच घटी तपाईंलाई हुँदैन ।

पत्रकार: जम्मा पाँच ?

सन्दिप: त्यो घटी हुँदैन भन्या शुरूमा ।

पत्रकार: पहिले एकचोटि पाँच भएन, तीन दिए मलाई । एकपटक ६ दिएका थिए ।

सन्दिप: पाँच लिएर जानुस्, ६ मिलाउँला नि ! म मिलाइहाल्छु नि !

अल्का अस्पताल, ललितपुर

कुमार थापा: हजुर ।

पत्रकार: कुमार सर नमस्कार ।

थापा: नमस्कार हजुर ।

पत्रकार: सर अधि मैले रिसेप्सनमा फोन गरेको थिएँ । बिरामी ल्याउन लागेको चितवनदेखि ।

थापा: ए, भन्नु त के को हो ?

पत्रकार: पेट सम्बन्धी हो ।

थापा: पेट सम्बन्धी के गर्नुपर्ने ?

पत्रकार: ट्याक्कै मलाई थाहा छैन । यहाँबाट अल्का लैजाने भनिरा'छन् । म ड्राइभर हो के ।

थापा: हुन्छ मलाई यहाँ आएर फोन गर्नु न ।

पत्रकार: अनि सुन्नु न ।

थापा: त्यस्ता कुराहरू बाहिर भन्ने कुरै होइन नि !

पत्रकार: मैले बुझे के सर । पहिले पनि थोरै दिएर टार्नुभो । अहिले पनि कुरा नगरी कसरी आउने त नि ?

थापा: त्यस्तो यति नै भन्ने चाहिँ हुँदैन । यहाँ आएर मलाई फोन गर्नु न ।

पत्रकार: मिलाएर गर्नु न त सर ।

थापा: हस्, हस् ।

शिवज्योति अस्पताल, बल्जु

केशव तिमिल्सिना: हेलो । को बोल्नुभो ?

पत्रकार: म दीपक ।

केशव: कहाँबाट ?

पत्रकार: भरतपुरबाट हो दाइ । अधि दिदीले हजुरसँग कुरा गर्नु भन्नुभएको थियो । त्यहाँ भेन्टिलेटर पनि चाहिन्छ होला । बिरामी लिएर आउन लागेको । अब, के हो कुरा अलिअलि ?

केशव: ए ए । आउनु न ।

पत्रकार: कति दिनुहुन्छ दाइ ?

केशव: त्यो, अब आउनुस् न हेरौला ।

पत्रकार: कति ? मिलाएर गर्नु न अब ।

केशव: हेरौला । आउनुस् न ।

पत्रकार: कति दिने भन्नु न । यो नाकाबन्दीको महँगो तेल हालेर ल्याउनु छ ।

केशव: फोनमा कुरा हुँदैन हजुर ।

पत्रकार: भन्दिए म दुक्क भएर ल्याउने थिएँ ।

केशव: फोनमा कुरा हुँदैन ।

गणेशमान सिंह अस्पताल महालक्ष्मीस्थान

गोविन्द धिमिरे: हेलो ।

पत्रकार: हेलो सर । अधि हस्पिटलमा फोन गरेको थिएँ मैले । एउटा बिरामी ल्याउनुप्यो आईसीयूमा । लामै समय बस्छ होला ।

धिमिरे: के केस हो ?

पत्रकार: पेटसँग सम्बन्धित हो ।

धिमिरे: कहाँ हुनुहुन्छ तपाईं ?

पत्रकार: म भरतपुर हस्पिटलमा छु । एक-डेढ घण्टामा हिड्छु । त्यहाँ लिएर आउँछु मैले ।

धिमिरे: हुन्छ हुन्छ । लिएर आउनुस् ल । यहाँ आइपुग्ने वित्तिकै म व्यवस्था गर्छु ।

पत्रकार: कति हुन्छ भन्नु न ।

धिमिरे: केस कस्तो खालको हो सर ? आईसीयूमै बस्ने खालको हो ?

पत्रकार: हो । आईसीयूमै बस्छ । लामै समय बस्छ । मिलाएर गर्नु न ।

धिमिरे: कति लिने गर्नुभाछ अन्यत्र तपाईंले ?

पत्रकार: लिन त फरक फरक छ क्यारे । १० देखि १५ सम्म लिने गरेको छु मैले ।

धिमिरे: त्यस्तो माथि त तपाईंलाई हामीले कि डिस्चार्ज भएपछि गर्न सक्छौं । अहिले तीन हजार हात्तिउँला ।

पत्रकार: साह्रै थोरै भयो सर यो त । लामै समय बस्छ बिरामी । १० गर्नु न ।

धिमिरे: हुँदैन त्यो त ।

पत्रकार: त्यसो भए यसो गर्नु न त । अहिलेलाई पाँच गर्नु । लामै समय बसेछ भने पछि अलिअलि थपिदिनुहोला नि त ।

धिमिरे: पहिले पेसेन्ट लिएर आउनुस् अनि डाक्टरसँग कुरा गरेर मिलाउँला नि !

पत्रकार: पाँच त हुन्छ नि हैन ।

धिमिरे: तपाईंलाई मार पारेर गर्दैनौं के ।

पत्रकार: पाँच गर्नुस् है त ।

धिमिरे: लिएर आउनुस् न ।

वयोधा अस्पताल, बल्खु

पत्रकार: हेलो ।

बसन्त खड्का: हजुर ।

पत्रकार: बसन्त खड्का सर बोल्नुभएको हो ?

बसन्त: हजुर, हो हो ।

पत्रकार: सर अधि मैले फोन गरेको थिएँ हस्पिटलमा । हजुरलाई फोन गर्न भन्नुभयो । मैले भन्न मिल्दैन कति दिने हो बसन्त सरसँग कुरा गर्नु भन्नुभयो ।

बसन्त: यसो गर्नु न ।

पत्रकार: अँ भन्नु ।

बसन्त: पहिले आउनुभाछ कि छैन ।

पत्रकार: पहिले आ'को हो । पहिले आउँदाखेरि भन्या जति दिनुभएन । अब अहिले पनि त्यस्तै हो कि भनेर नि !

बसन्त: यसो गर्नु सर । बिरामी लिएर आउनुस् । के कति लाग्छ । त्यो अनुसार गरौला ।

पत्रकार: बिरामी आईसीयूमा बस्छ । लामै समय बस्छ सर ।

बसन्त: ठीक छ, यसपालिदेखि के गरौं भने, एउटा रुलै बनाउँ । बिरामी लिएर आउनुस्, त्यसको खर्च के कति हुन्छ त्यो अनुसार गरौला । म तपाईंलाई राम्रै दिन्छु । किनभने रेगुलर भएपछि हामीले राम्रै दिने गरेको छ ।

पत्रकार: लिएर आउँछु । जसरी नि लिएर आउँछु । यो पटकलाई कति हो भन्नु न त । त्यसपछिको आएर कुरा गरौला नि त ! धेरै भो बिरामी लिएर नआएको । कहिलेकाहीँ हुन्छ । मिलाउनु पन्यो नि ! गाह्रो छ नि त हाम्राई पनि ।

बसन्त: ठीक छ । तपाईंलाई अहिले दिने भन्दा पछि उसको बिल हेरेर दिँदा तपाईंलाई फाइदा हुन्छ के । पछि जति बिल आउँछ त्यो अनुसार गरौला नि !

पत्रकार: राम्रै आउँछ के सर । लामै बस्छ बिरामी । हाम्राई नि थाहा हुन्छ नि !

बसन्त: हो हो सर । पहिले पनि हामीले कम दियौं । अब यसपालि बिल अनुसार नै दिउँ भनेर । हुँदैन ?

पत्रकार: भन्नु न भन्नु कति दिने म ढुक्क भएर आउँछु ।

बसन्त: के केस हो ?

पत्रकार: आईसीयूकै हो । उस्तै परे भेन्टिलेटर पनि चाहिन सक्छ ।

बसन्त: एक डेढ लाखको बिल आएछ भने मिनीमम १० हजार दिन्छु । अप्रेसन हुनेवाला छ भने त्यही अनुसार दिन्छु । मिलाएर दिन्छु, मेरो यो नम्बर राखिराख्नुस् । सधैं रिलेसनमै बसौ ।

पत्रकार: अहिलेलाई दश जति गर्नु है त ।

बसन्त: अहिले नै होइन, तपाईंलाई फाइदा हुने गरी नै दिन्छु के ।

पत्रकार: १५/२० प्रतिशत दिनुहुन्छ ?

बसन्त: त्यति त अलि गाह्रो हुन्छ । डाक्टरहरूलाई पनि दिनुपर्छ ।

पत्रकार: कति दिनुहुन्छ ?

बसन्त: तपाईंलाई चित्त बुझ्ने गरी दिन्छु ।

पत्रकार: १०/१२ पर्सेन्ट दिनु न त ।

बसन्त: हुन्छ । चित्त बुझाउँछु । कन्फर्म हुनुस् ।

पत्रकार: हस् ।

बसन्त: ल पेसेन्ट चाहि लिएर आउनुस् । पेसेन्टको नाम चाहि तपाईं राखिराख्नुस् है ।

पत्रकार: हस् सर । भन्दैको भए ढुक्क हुन्थे क्यारे । भोली फर्किँदा त चाहियो नि !

बसन्त: ल, अँ हुन्छ । आउनुस् न ।

पत्रकार: दुई लाख जति खर्च भयो भने १५/२० हजार दिनुहुन्छ नि !

बसन्त: दुई लाखको हिसाब आयो भने डाक्टरको कटाएर बाँकी हिसाब गरेर दिन्छु ।

पत्रकार: १५/२० हजार बस्छ नि हैन ?

बसन्त: मिलाई दिन्छु ।

पत्रकार: पछि मिलाउँछु भन्नुहुन्छ । कति जति हुन्छ थाहा भैहाल्छ नि !

बसन्त: मिनीमम १०/१२ हजार हुन्छ नै तपाईंलाई ।

पत्रकार: हस् ।

अन्तर्राष्ट्रिय मैत्री बाल अस्पताल, महाराजगञ्ज

पत्रकार: हेलो । मैत्री बाल होइन ?

रिसेप्सन: हो ।

पत्रकार: ए दिदी चितवनबाट एउटा बिरामी ल्याउन छ के ।

रिसेप्सन: हजुर ।

पत्रकार: आईसीयू खाली छ ?

रिसेप्सन: कुन आईसीयू चाहेको हो ?

पत्रकार: त्यही १२/१३ वर्षको हो क्यारे बिरामी ।

रिसेप्सन: हस्पिटलबाट रिफर गरेको हो ?

पत्रकार: हो । खाली छ कि छैन भनेर ।

रिसेप्सन: भेन्टिलेटरमा राख्नुपर्ने केस त होइन नि ?

पत्रकार: चाहिन्न होला । दयाकै मलाई त थाहा भएन । म त ब्राइभर हो ।

रिसेप्सन: एकैछिन है । म डाक्टरलाई दिन्छु ।

पत्रकार: ल ।

(फोन ट्रान्सफर भयो । डाक्टर बोले ।)

पत्रकार: हेलो

डाक्टर: हजुर ।

पत्रकार: बिरामी ल्याउनुथियो डाक्टरसा'ब ।

डाक्टर: के भएको बाबा भन्नुस् त ।

पत्रकार: दयाकै मलाई त थाहा भएन । यहाँबाट लिएर आउँदैछु मैले । म एम्बुलेन्सको ब्राइभर हो के । यहाँबाट निकाल्दैछु । अब आधा घण्टापछि निकाल्छु होला । त्यहाँ खाली छ कि छैन भनेर बुझलाई ।

डाक्टर: कहाँबाट आउनुपर्ने ? कति महीनाको बिरामी ?

पत्रकार: चितवनबाट ।

डाक्टर: अहिले भर्खरै निस्कन लाग्नुभएको ?

पत्रकार: म आधा घण्टामा निस्कन्छु होला ।

डाक्टर: कति महीनाको बच्चा बाबा ?

पत्रकार: बच्चा महीनाको होइन वर्षको हो ।

डाक्टर: बच्चाको नाम थाहा छ ?

पत्रकार: नाम थाहा छैन । म एकछिनपछि फोन गर्छु ।

डाक्टर: हस् । खाली छ खाली छ ।

पत्रकार: अनि सुन्नु न ।

डाक्टर: हजुर ।

पत्रकार: त्यहाँ ब्राइभरहरूले भेट्ने कसलाई हो अलिअलि हुन्छ होला नि ?

डाक्टर: क्यास काउन्टरमा भेट्ने ।

पत्रकार: अधिकै नम्बर हो काउन्टरको ?

डाक्टर: क्यास काउन्टरमा ब्राइभर दाइ भन्नु न बुझिहाल्छ नि ?

पत्रकार: अलिअलि दिनुहुन्थ्यो । कसलाई भेट्ने त नि ?

डाक्टर: तपाईं आउने वेलामा त अरु कोही पनि बाँकी हुँदैन । काउन्टरमा त्यही एक जना त हो ।

पत्रकार: ल ।

(क्यास काउन्टरमा फोन गर्दा)

क्यास काउन्टर: हजुर ।

पत्रकार: दिदी नमस्कार ।

क्यास काउन्टर: हजुर ।

पत्रकार: कुरा भएको थियो के उता डाक्टरसँग बिरामी ल्याउन भनेर । चितवनबाट ल्याउन लागेको । ब्राइभर हो के म ।

क्यास काउन्टर: डाक्टरसँग कुरा गरिसक्नुभएको ?

पत्रकार: कुरा भैसक्यो । लिएर आऊ पनि भनिसक्नुभयो । लिएर आउँछु मैले तर मेरो पनि त अलिअलि हुन पन्थो नि त व्यवस्था ।

क्यास काउन्टर: तपाईं ब्राइभर हो ?

पत्रकार: अँ ।

क्यास काउन्टर: पाँचसय रूपैयाँ हो हाम्रो रेट आईसीयूको बिरामी हो भने ।

पत्रकार: जम्मा । यो नाकाबन्दीको महँगो तेल हालेर आउनुपर्छ ।

क्यास काउन्टर: यति नै हो ।

पत्रकार: त्यहाँ आएर कसलाई भेट्नुपर्छ ?

क्यास काउन्टर: मैले नै हो पैसा दिने त ।

पत्रकार: के नाम भनेर बोलाउनुपर्छ ?

क्यास काउन्टर: क्यासमा आउनु न ।

पत्रकार: ए ल ।

ह्याम्स अस्पताल, बुद्धनगर

कुमार धिमिरे: हेलो ।

पत्रकार: कुमार सर नमस्कार ।

धिमिरे: हजुर भन्नु न ।

पत्रकार: म चितवनबाट बिरामी लिएर आउन लागेको । त्यहाँ लिएर आऊँ कि भनेको । ब्राइभर हो के म ।

धिमिरे: कस्तो बिरामी हो ?

पत्रकार: त्यहाँ ल्याउनुपर्ने । पेटसँग सम्बन्धित हो । त्यहाँ ल्याउन खोजेको, तपाईंसँग बुझौं भनेर हाम्रो लागि व्यवस्था के के छ ? कति दिने हो ? राम्रै दिने भए ल्याउनुपन्थो भनेर ।

धिमिरे: कस्तो बिरामी हो, कहाँ बस्छ ?

पत्रकार: आईसीयूमामा बस्ने हो । लामै समय बस्छ ।

धिमिरे: ठीकै छ । बिरामी कति बस्छ, त्यही अनुसार गरौला नि !

पत्रकार: अहिले भने पो म ढक्क भएर ल्याउँछु त ।

धिमिरे: अहिले तुरुन्त त केही हुँदैन ।

पत्रकार: पछि कति दिनुहुन्छ त नि ?

धिमिरे: हजुर ?

पत्रकार: दिदीलाई भनेको एक महीनाभित्र दिन्छौं भन्दै हुनुहुन्थ्यो ।

धिमिरे: ए हजुर ।

पत्रकार: जति दिए पनि कति दिने हो भन्नु

न त । म लिएर आउँछु ।

धिमिरे: लोकल ब्राइभरहरूको ६०० रूपैयाँ हो ।

पत्रकार: जम्मा ?

धिमिरे: अँ । बाहिरबाट ल्याउने भए हजारसम्म दिन सकिन्छ ।

(अस्पताल र एम्बुलेन्स चालकबीचको बिरामी किनबेच प्रकरण सार्वजनिक गर्ने उद्देश्यले खोज पत्रकार प्रमोद आचार्यले एम्बुलेन्स चालक भनेर सम्बन्धित अस्पतालका कर्मचारी/एजेन्टसँग गरेको टेलिफोन वार्ता । वार्ताको अडियो रेकर्ड www.himalkhabar.com र www.cijnepal.org.np मा सुन्न सकिन्छ ।)